

ELi ühtekuuluvuspoliitika Atlandi ookeani piirkonna strateegia

Euroopa Parlamendi 13. septembri 2012. aasta resolutsioon ELi ühtekuuluvuspoliitika Atlandi ookeani piirkonna strateegia kohta (2011/2310(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 225,
  - võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Atlandi ookeani piirkonna merestrateegia väljatöötamine” (KOM(2011)0782),
  - võttes arvesse nõukogus 14. juunil 2010 vastu võetud järeldusi Euroopa Liidu Atlandi ookeani piirkonna strateegia kohta,
  - võttes arvesse ELi Läänemere piirkonna strateegiat ja ELi Doonau piirkonna strateegiat,
  - võttes arvesse oma 9. märtsi 2011. aasta resolutsiooni, mis käsitleb Euroopa strateegiat Atlandi piirkonna kohta¹,
  - võttes arvesse Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust komisjoni teatise „Atlandi ookeani piirkonna merestrateegia väljatöötamine” kohta (ECO/306),
  - võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust komisjoni teatise „Atlandi ookeani piirkonna merestrateegia väljatöötamine” kohta,
  - võttes arvesse oma 23. juuni 2011. aasta resolutsiooni, mis käsitleb eesmärgi nr 3: piiriülese, riikidevahelise ja piirkondadevahelise koostöö tulevane tegevuskava²,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
  - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ning transpordi- ja turismikomisjoni arvamust (A7-0222/2012),
- A. arvestades, et Atlandi ookeani piirkonda iseloomustavad mitmed Euroopa tasandi poliitilisi reageeringuid nõudvad asjaolud:
- tegemist on dünaamilise merepiirkonnaga,
  - piirkonna merekeskkond on ohustatud,
  - tegu on ELi läänepoolse sissepääsuga,
  - tegu on ELi äärepoolse alaga;

---

¹ ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 95.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0285.

- B. arvestades, et Euroopa kriis on olukorda halvendanud ja Atlandi ookeani paljude piirkondade arengutasemes on toimunud tagasilangus;
- C. arvestades, et Atlandi ookeani piirkonna moodustavad üsna erinevad territooriumid, neist paljud ei ole saavutanud ELi keskmist sissetulekute taset ning seega kuuluvad endiselt Euroopa ühtekuuluvuspoliitika lähenemiseesmärgi alla;
- D. arvestades, et Atlandi ookeani piirkonna elavdamiseks on oluline makropiirkondlik strateegia, mis võimaldab ühist lähenemisviisi selleks et:
- käsitleda Atlandi ookeani riikide ja piirkondade ühiseid probleeme ja küsimusi;
  - soodustada koostöötavaid ruumilise planeerimise poliitika erinevate vahendite ja tegevustasandite vahel;
  - kaasata sidusrühmi (erasektor, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused, kodanikuühiskonna organisatsioonid) ruumilise planeerimise poliitika väljatöötamisse ja rakendamisse;
- E. arvestades, et strateegia peaks hõlmama kõiki ELi Atlandi ookeani piirkondi, sealhulgas La Manche'i ja Iiri mere rannikualasid, äärepoolsemaid piirkondi ning ülemeremaid ja -territooriume, ning võtma arvesse Atlandi ookeani piirkondade ja Põhjamere piirkondade vastastikust mõju;
- F. arvestades, et peame saavutama nimetatud territooriumide keskkonnasäästliku ning sotsiaalselt ja majanduslikult jätkusuutliku arengu;

Atlandi ookeani ruumilise planeerimise poliitika

1. soovib, et strateegias võetaks vastu laiem käsitusviis ning sel eesmärgil lepitaks kokku Atlandi ookeani piirkonna tulevases strateegilises arengusuunas, strateegia peaks hõlmama territoriaalset mõõdet, arendama maa- ja mereühendusi ning kehtestama raamistiku, et paremini juhtida Atlandi ookeani piirkonna mere- ja maismaa-alade planeerimispoliitikat;
2. nõuab, et olemasolevate makropiirkondlike ja muude riigiüleste strateegiate arendamisest saadud väärt õppetunde võetaks Atlandi ookeani piirkonna strateegia protsessis täielikult arvesse, eeskätt sellistes küsimustes nagu juhtimine, poliitika väljatöötamine, kommunikatsioon ja isevastutus, eesmärgid ja hindamine;
3. usub, et ühtekuuluvuspoliitika on põhivahend selleks, et lahendada ELi territoriaalpoliitika probleeme ja ergutada makropiirkonna piirkondade sisemist arengut;
4. nõuab, et strateegias ja selle tegevuskavas pandaks suurt rõhku töökohtadele, majanduskasvule ja investeeringutele nii mereäärsetes kui ka sisemaa piirkondades;
5. nõuab, et loodaks Atlandi ookeani merepiirkonna alaline ruumilise planeerimise struktuur, mille moodustavad sinna kuuluvad piirkonnad ja liikmesriigid ning Euroopa Komisjon, et kindlaksmääratud strateegiat kooskõlastada ning valdkonnaüleselt ja riikidevaheliselt tegevuskava rakendamist jälgida;
6. on seisukohal, et mere- ja merenduslaste andmete integreeritud haldamine liidu

tasandil on väga oluline merega seotud võimaluste kasutamiseks; palub komisjonil jätkata praeguseid jõupingutusi, et parandada andmete haldamist ja kättesaadavust;

7. leiab, et ökoloogilise tasakaalu ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamine ning CO₂-jalajälje vähendamine Atlandi ookeanis nõuavad jõulist tegutsemist;
8. on seisukohal, et merekalapüük, eelkõige väikesemahuline ja rannapüük ning vesiviljelus, peavad olema tähtsal kohal merenduse planeerimispoliitikas, sest need võivad otsustavalt kaasa aidata suuremale majanduskasvule, heaolule ja töökohtade loomisele; on arvamisel, et piirkondlik lähenemine ühise kalanduspoliitika raames võimaldab rakendada ökosüsteemil põhinevat halduskorraldust, mis vastab Atlandi ookeani piirkonna vajadustele, ning sellega seoses palub, et komisjon peaks eelnevalt konsultatsioone piirkondlike nõuandekomisjonidega ühise kalanduspoliitika ja majandamiskavade rakendamiseks;
9. nõuab kohalike, piirkondlike ja piiriüleste partnerluste loomist eesmärgiga parandada Atlandi ookeanil riskide ennetamise ja juhtimise suutlikkust seoses õnnetusjuhtumite, loodusõnnetuste ja kriminaalse tegevusega merel ja maismaal (piraatlus, salakaubavedu, ebaseaduslik kalapüük jms), samuti nõuab piisavate ja paindlike mehhanismide loomist tekkinud kahju asendamiseks ja hüvitamiseks; nõuab Euroopa rannavalve loomist;
10. nõuab olemasolevate laevaseiresüsteemide parandamist, Euroopa Meresõiduohutuse Ameti (EMSA) tugevdatud pädevuse kohest rakendamist ja andmevahetuslepingute sõlmimist pädevate asutuste vahel, mis võimaldaks laevu tuvastada ja jälgida ning võidelda selliste ohtudega nagu piiriülene kuritegevus, salakaubavedu, ebaseaduslik kalapüük ja kaubandus; rõhutab, et on vaja edendada Euroopa satelliitnavigatsiooni programmide (EGNOS ja Galileo) kasutuselevõttu ja rakendamist otsingu- ja päästeteenuse tugisüsteemide toetamiseks Atlandi ookeanil; tuletab meelde vajadust tagada alaline ELi-poolne rahastamine ülemaailmsele keskkonna- ja turvaseire programmile (GMES), mis eelkõige aitab ennetada ja ohjata riske merel;
11. on seisukohal, et strateegia territoriaalne mõõde on väga oluline sel eesmärgil, et parandada Atlandi ookeani piirkondade ligipääsetavust, seejuures tuleks keskenduda Atlandi ookeani piirkonna ühendustele Euroopa maismaaga, siduda transpordi-, energia- ja teabevõrgud, arendada sisemaa maa- ja linnapiirkondi ning parandada maa- ja mereühendusi, sh äärepoolseimate piirkondade ja saartega;
12. on arvamisel, et meremagistraalid võimaldavad avada Atlandi ookeani piirkondi, edendada kaubavahetust, stimuleerida sadamate majanduslikku tegevust, elavdada turismi ja vähendada CO₂ heitkoguseid; peab tähtsaks, et CO₂ heitkoguste vähendamise meetmetes võetaks arvesse meritsi toimuvat kaubavahetust Atlandi ookeanil ja äärepoolseimate piirkondade eripära, sest nendes piirkondades on meritsi kauba- ja reisijatevedu ülioluline, kui taotleme territoriaalset, sotsiaalset ja majanduslikku ühtekuuluvust; nõuab, et meremagistraalid oleksid abikõlblikud toetuse saamiseks Euroopa Ühendamise Rahastult;
13. leiab, et meremagistraalide jätkusuutlikkuse ja strateegiaga „Euroopa 2020” kooskõla tagamiseks tuleb välja töötada konkreetsed soovitused laevade kohta, eesmärgiga edendada väikese süsinikdioksiidiheitega käivitussüsteemide kasutuselevõttu ja selliste ehitusnõuete rakendamist, mis on tõhususe, mugavuse, võimsuse, turvalisuse, asukoha määramise ja telekommunikatsiooni suhtes ranged; rõhutab, et sellised soovitused

peaksid keskenduma sellele, kuidas parandada selle transpordiliigi tõhusust, tagada keskkonnakaitse ja hõlbustada selle transpordiliigi integreerimist teiste transpordivõrgustike ja -liikidega;

14. peab vältimatuks parandada Atlandi ookeani piirkondade ühendust ülejäänud Euroopaga, selleks tuleks investeerida mitmeid transpordiliike ühendavatesse transpordiinfrastruktuuridesse;
15. rõhutab, et vaja on tulemuslikku piiriülest kooskõlastamist ja koostööd, et rajada ja kasutusele võtta maantee- ja raudteeinfrastruktuur, mis hõlmaks kiirraudteeliine, lennuvälju, meresadamaid, siseveesadamaid, sisemaaterminale ja logistikaparke, et kujundada välja jätkusuutlikum ja mitmeliigiline transpordisüsteem;
16. rõhutab sadamate majanduslikku ja territoriaalset tähtsust ning on arvamusel, et ühendused sisemaaga raudteed ja jõgesid pidi on sadamate konkurentsivõimelisuse alustingimuseks;
17. peab kahetsusväärseks asjaolu, et komisjoni üleeuroopaliste transpordivõrkude põhivõrgu ettepanekutest puudub kogu Atlandi ookeani piirkonda hõlmav koridor ja et sellesse põhivõrku on pakutud liiga vähe Atlandi ookeani sadamaid; peab vajalikuks kaasata sellesse võrku veel teisi Atlandi sadamaid sõlmsadamatena ja kavatseb esitada sellekohased ettepanekud;
18. tuletab meelde ühtse Euroopa taeva loomise eeliseid, et tugevdada territoriaalset ühtekuuluvust piirkondlike lennujaamade vahelise liikluse suurendamisega kogu liidus, ning seepärast kutsub komisjoni üles tagama määratud tähtaja jooksul funktsionaalsete õhuruumiosade kasutus selle eesmärgi saavutamiseks;

Atlandi piirkonna tööstuspoliitika

19. loodab, et strateegia toetab Atlandi ookeani piirkonna dünaamiliste majandussektorite konkurentsivõimet kohase tööstuspoliitika kaudu; on sellega seoses veendunud, et riigiasutused peavad toetama erasektori investeringuid teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni, klastrite loomise ja VKEdes toetamise valdkonnas;
20. nõuab erilist tähelepanu piirkondadele, kus toimub ettevõtete ja sektorite ümberstruktureerimine, samuti ettevõtete tegevuse lõpetamine ja tootmise mujale viimine, eesmärgiga edendada nende piirkondade taasindustrialiseerimist, luues selleks koostöötavate sadamategevuse, logistika ja suurema lisandväärtusega abitööstusharude arendamise vahel; palub samuti luua mehhanismi, mille abil jagada edukaid tööstustavasid Atlandi kaare piirkondade vahel;
21. on seisukohal, et strateegia peaks edendama mere- ja merendusuringuid ning lihtsustama ettevõtete juurdepääsu uurimistulemustele, et parandada teaduslikult põhjendatud teadmisi merekeskkonnast, ergutada merendustööstuse innovatsiooni ja võimaldada mereressursside säästvat kasutust;
22. on arvamusel, et strateegia peaks sisaldama ambitsioonikat sotsiaalset mõõdet, et edendada merenduselukutsete koolitust ja noorte asumist merendusalaalaste töökohtadele, selleks tuleks tugevdada praegu merendusega seotud tööhõivestruktuure ja nende võimet kinnistada elanikkonda rannikualadel, samuti tuleks luua uusi erialasid,

mis aitaksid kaasa kalanduspiirkondade jätkusuutlikule arengule ja parandaksid elukvaliteeti neis piirkondades;

23. rõhutab, et taastuv mereenergia kujutab endast tulevikutööstust, mis aitab leevendada kliimamuutuse mõju ja vähendada ELi energiasõltuvust, saavutada suuremat energiasäästvust Atlandi ookeani piirkondades ja täita strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid; tõdeb, et Atlandi ookeani piirkond on eriti soodus selliste energiaallikate edendamiseks, ja on seisukohal, et lisaks erainvesteeringutele on vaja riiklikult toetada asjaomaseid tehnoloogiaid, eriti avamere tuuleenergiat ning laine- ja loodete energiat;
24. rõhutab, et meretransport Atlandi ookeani rannikul ning ühendused äärepoolseimate piirkondade ja sisemaa piirkondade vahel on strateegilise tähtsusega; kutsub komisjoni üles esitama meetmeid, millega lihtsustada haldusformaalsusi sadamates, ilma et see vähendaks võimet kontrollida toimingute ja lasti nõuetele vastavust;
25. rõhutab merendustööstuse majanduslikku kaalu Atlandi ookeani piirkonnas, majanduslikult eriti oluline on laevaehitustööstus, mis on mõnes Atlandi ookeani piirkonnas praegu väga raskes seisus ja mille jaoks komisjon peab välja pakkuma lahendusi; palub komisjonil taaskäivitada algatus LeaderSHIP 2015, et parandada selle sektori konkurentsivõimelisust rahvusvahelisel turul;
26. rõhutab merekalapüügi ja vesiviljeluse tähtsust Atlandi ookeani piirkonnas ning pooldab riiklike toetuste eraldamist kalalaevade uuendamiseks ja moderniseerimiseks, samuti pooldab rannalähedase kalapüügi ja karpide püügi eristamist nende omapärast ja potentsiaalset lähtuvalt;
27. rõhutab, kui tähtis on edendada sotsiaalselt, majanduslikult ja ökoloogiliselt jätkusuutlikke turismiliike, mis pakuks Atlandi ookeani piirkonnale suurt lisandväärtust ning samal ajal kaitseks selle ökosüsteemi ja elurikkust; juhib tähelepanu sellele, et mereturismi toetamisega edendatakse sportimist ja hoogustatakse kruisiturismi;
28. rõhutab Atlandi ookeani merepõhja loodusvarade rikkust ning leiab, et strateegia peaks lihtsustama nende uurimist ja säästvat kasutamist;

Tegevuskava aastateks 2014–2020

29. nõuab strateegiale välismõõdet, et arendada edasi teatud eesmärgid ja tõmmata olemasolevate võimaluste ärakasutamiseks ligi rahvusvahelisi investeeringuid, ning arvab, et Atlandi ookeani piirkonna turundamine kohana, kuhu investeerida, mida külastada ja kus äriega tegeleda, peab olema tegevuskava põhielement;
30. kutsub komisjoni üles looma Atlandi makropiirkonna ja esitama tegevuskava strateegia rakendamiseks aastatel 2014–2020;
31. nõuab, et tegevuskava väljatöötamisel, rakendamisel, hindamisel ja läbivaatamisel kasutataks mitmetasandilist juhtimismeetodit, kuhu oleks tihedalt kaasatud piirkondlikud ja kohalikud asutused, Atlandi ookeani äärsed liikmesriigid, erasektori sidusrühmad ja kodanikuühiskonna organisatsioonid;
32. rõhutab, et tegevuskava peaks kasutama olemasolevaid ELi rahastamisvahendeid, mitte looma uusi eelarvevahendeid;

33. nõuab tegevuskava sidumist ELi regionaalpoliitikaga, integreeritud merenduspoliitikaga, teadus- ja innovatsioonipoliitika (Horisont 2020) ja Euroopa Ühendamise Rahastuga; on arvamisel, et oluline on luua koostöid teiste ELi poliitikavaldkondadega, näiteks teadusuuringute ja innovatsiooni, transpordi, keskkonna, energia, tehnoloogia, turismi, kalanduse ja vesiviljeluse ning rahvusvahelise koostöö vallas;
34. rõhutab Euroopa Investeerimispanka, projektivõlakirjade ning avaliku ja erasektori partnerluste olulist rolli strateegiast tulenevate investeeringute rahastamisel;
35. nõuab tungivalt, et tulevane Atlandi strateegia peab tuginema strateegia „Euroopa 2020” temaatilistele sammastele, see võimaldab temaatilise sisu terviklikult seostada valdkondlike poliitikameetmetega; on selles suhtes seisukohal, et Euroopa ühtekuuluvuspoliitika ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluva viie fondi jaoks järgmise programmitöö perioodiks kavandavad eesmärgid ja teemavaldkonnad peaksid moodustama tegevuskava raamistiku; rõhutab järgmiseid eesmärke: teaduse, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni edendamine, VKEde konkurentsivõime suurendamine, vähesse CO₂-heitega majandusele ülemineku toetamine ning säästva transpordi edendamine ja tähtsate võrguinfrastruktuuride kitsaskohtade kõrvaldamine;
36. nõuab, et partnerluslepingud ja rakenduskavad oleksid kohustuslikult seotud oma makropiirkondlike strateegiate vastavate prioriteetidega, et tagada rakenduskavade meetmete ja makropiirkondlike strateegiate tihe kooskõlastatus, selle tulemusel kasutatakse struktuurifonde palju tõhusamalt ja luuakse lisandväärtust piirkondlikul tasandil; rõhutab, et selline kohustuslik sidumine ei kehti üksnes rakenduskavade kohta, mis kuuluvad ühtekuuluvuspoliitika territoriaalse koostöö eesmärgi alla (INTERREG), vaid ka iga konkreetse Atlandi ookeani piirkonna rakenduskava kohta;
37. toetab seda, et tunnustada ja arvesse võtta olemasolevaid territoriaalse koostöö strateegiaid, projekte ja kogemusi, mis võivad anda tegevussuundi ning poliitilisi ja tegevuslikke prioriteete tegevuskava jaoks; nõuab, et strateegiaga seotud tulevaste territoriaalse koostöö programmide väljatöötamisel ja rakendamisel võetaks nõuetekohaselt arvesse tegevuskava; on lisaks veendunud, et Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi riikidevahelise haru raames tuleks anda tegevuskava rakendamisel tehnilist abi, lihtsustades eelkõige heade tavade vahetamist ja koostöövõrgustike loomist;
38. on seisukohal, et mitut piirkonda ja mitut fondi hõlmavad rakenduskavad ning integreeritud territoriaalsed investeeringud on eriti kasulikud vahendid, et tegevuskava rakendamist lihtsustada;
39. teeb ettepaneku, et asjaomaste programmide iga-aastased rakendusaruanded sisaldaksid hinnangut selle kohta, kuidas programmid aitavad kaasa Atlandi strateegia eesmärkide täitmisele ja tegevuskava rakendamisele;
40. juhib tähelepanu äärepoolseimate piirkondade potentsiaalile toimida uurimis- ja arendustegevuse looduslike laboratooriumidena taastuvenergia ja meremajanduse valdkonnas; rõhutab turismisektori tähtsust nende piirkondade jaoks ja võimalust luua logistikaplatvormid, mis hõlbustavad kaubavedu Euroopa ja maailma juhtivate tööstusriikide vahel;

41. kutsub riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke asutusi üles looma koostoiimet oma poliitikameetmete ja tegevuskava prioriteetide vahel;
42. juhib tähelepanu sellele, et kui kõnealusesse strateegiasse kaasatakse otsese ja ühishaldamisega Euroopa fondid, siis on vaja välja töötada asjakohane haldus- ja kontrollisüsteem, mistõttu nõuab, et tegevuskava tarvis kehtestataks haldusplatvorm, mis pakuks teabe- ja kommunikatsioonimoodulit toetusesaajatele ning lihtsustaks kooskõlastamist fondide haldamise eest vastutavate eri asutuste vahel;
43. soovib, et Atlandi strateegia raames lepituks kõigepealt kokku Atlandi ookeani piirkonna strateegilises visioonis, mis oleks lähtealuseks tegevuskavale aastateks 2014–2020; teeb lisaks ettepaneku, et selles tegevuskavas tuleks
- määrata kindlaks olulisemad prioriteedid ja meetmed ning nimetada juhtprojektid;
  - selgelt kindlaks määrata kõikide nende sidusrühmade ülesanded ja kohustused, kes osalevad poliitika kujundamisel ja rakendamisel;
  - panna paika põhieesmärgid ja eri näitajad, millega saavutatut mõõta;
  - kokku leppida hindamisprotsessis ja tulemuste vahekokkuvõtete tegemises ning
  - määrata kindlaks tegevuskava rakendamiseks vajalikud vahendid;
44. tuletab meelde, et Euroopa Parlamendi esildatud ettevalmistava meetmena on loodud Atlandi foorum 2012. ja 2013. aastaks, et kaasata kõik sidusrühmad tegevuskava väljatöötamisse; rõhutab, et Euroopa Parlamendil on foorumi algatajana selles juhtroll;
45. teeb ettepaneku võtta tegevuskava vastu Atlandi foorumil ja kutsub tulevast eesistujariiki Iirimaa üles seadma oma eesistumisperioodil prioriteediks tegevuskava heakskiitmine Euroopa Ülemkogus, kusjuures rõhku tuleks panna eesmärkide täitmisele, usaldusväärsele järelevalveprotsessile, pidevale hindamisele ja vahekokkuvõtete kavandamisele;
46. palub komisjonil uurida, kas on võimalik koostada sarnaseid makropiirkondlikke strateegiaid teistes piirkondades, kus selline meede võiks kaasa aidata jätkusuutlikule majanduskasvule;
- o
o o
47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Regioonide Komiteele ning Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.